

KNNV

vereniging
voor veldbiologie

Wetterklaver

KNNV afdeling Fryslân

januari 2017

Vroege glazenmaker

Wespenspin

Rups witte tijger

Klein koolwitje

Inhoud Wetterklaver Januari 2017

Voorwoord voorzitter	3
Verslag ALV 20 februari 2016	4
Verslag Insecten Werkgroep 2016	6
Activiteitenprogramma 2017	7
Agenda ALV 2017	10
Natuurhistorisch verslag 2016	11
Colofon	14
Lezing en excursie kikkers en padden	15
Lezing steenuil	15

Voorwoord,

Als ik dit voorwoord schrijf moet het nog kerst worden, voor de meeste mensen een gezellige tijd met familie, maar winterweer is ver te zoeken.

Tussen al de drukte van de laatste dagen van 2016 zit ik dit voorwoord te schrijven voor de eerste editie van de Wetterklaver in 2017.

Het afgelopen jaar is wat het bestuur aangaat een goed jaar geweest voor onze Fryske afdeling. Over het algemeen zijn we tevreden over het bezoek bij onze activiteiten. We hebben zelf pagina groot het Fries dagblad gehaald. Er zijn inventarisaties gedaan op vogels-, planten- en insectengebied en dat heeft mooie waarnemingen opgeleverd die door de werkgroepen doorgestuurd worden naar de betreffende PGO's voor opname in de landelijke database. Wat de lieveheersbeestjes betreft zal er dit jaar (2017) een landelijke atlas uitkomen met alle waarnemingen, ik zie er nu al naar uit. Mocht je na het lezen van deze Wetterklaver denken het lijkt mij ook wel leuk om op deze manier meer kennis op te doen en tegelijkertijd wetenschappelijk bezig te zijn neem dan deel aan een excursie. U bent van harte welkom. Ook voor dit jaar zijn we als bestuur erin geslaagd om een gevarieerd activiteitenprogramma samen te stellen. Hierbij moet ik wel opmerken dat het moeilijk is om alles voor het hele jaar te regelen, houd dus voor de actuele informatie de website in de gaten.

Als laatste wil ik bij deze alle leden uitnodigen voor de jaarlijkse ledenbijeenkomst op zaterdagmiddag 11 februari om twee uur. Dit maal maken we eerst een kleine wandeling door de overtuin van Oranjewoud om daarna het officiële deel in de Albertine Agnes-school, Prins Bernhardweg 33, 8453 CX te Oranjewoud te houden. Voor de wandeling vertrekken we ook vanaf deze school, dus de auto's hier parkeren.

Siemen.

KNNV afd. Fryslân jaarvergadering 2016 op 20 februari 2016 na een wandeling in de Bûtenpleats (Koaidyk 10) te Earnewâld.

Aanvang 14:00 uur, 1½ uur wandelen, start vergadering 15:30 uur.

1. Opening door de voorzitter Siemen Rienstra.

a) Hij heet allen van harte welkom en refereert aan het feit dat de gefuseerde afdelingen Drachten en Leeuwarden voor het eerst een ledenvergadering in deze samenstelling houden.

b) Er zijn geen andere kandidaten die zich beschikbaar stellen om zitting te nemen in het bestuur, behoudens de twee die al genoemd zijn bij punt 10.

c) Er is geen andere naam binnen gekomen voor de naam van onze afdeling dan de door het bestuur voorgestelde naam: "afdeling Fryslân".

2. Mededelingen, ingekomen en uitgaande post.

a) Berichten van verhindering: Meindert Swart (vakantie), Frank van den Haak (werk), Trienke Wijnalda, Nellie Oosting, Anja Kerkhof en Jaap Schelvis.

b) Verzocht wordt om de presentielijst te tekenen.

3. Ingekomen stukken. De voorzitter vermeldt nog de stand van zaken rond de samenwerking tussen de landelijke KNNV en de IVN. Een samenwerkingsovereenkomst zal binnenkort worden getekend.

4. De notulen van de jaarvergadering d.d. 2 februari 2015 staan in de Wetterklaver. De notulen worden ongewijzigd vastgesteld. Van de jaarvergadering van de afdeling Leeuwarden van 18 april 2015 is geen verslag beschikbaar.

5. Natuurhistorische jaarverslagen. Keurig verzorgd door Wilma Trumpie, doet het waarschijnlijk al meer dan 20 jaar. Het verslag staat afgedrukt in de Wetterklaver.

6. Verslagen werkgroep:

- Vogels: Hotse Simonides leest het verslag voor.

- Planten: er is geen verslag beschikbaar.

- Insecten: is opgenomen in de Wetterklaver.

De verslagen worden voor kennisgeving aangenomen.

7. Door de penningmeester Ada van Binsbergen wordt aan de hand van een overzicht van de jaarcijfers verslag gedaan van de financiën over 2015 van de afdeling Drachten. Na enkele vragen kan de vergadering instemmen met de cijfers in afwachting van het verslag van de kascommissie.

8. Door Erica Bijl worden (mede namens Nellie Oosting) de bevindingen van de kascommissie ten aanzien van de jaarcijfers ter kennis van de jaarvergadering gebracht. De commissie constateert dat de cijfers er goed uitzien en het beheer van de penningmeester niets te wensen overlaat.

De commissie stelt de vergadering dan ook voor aan het bestuur en in het bijzonder de penningmeester décharge te verlenen voor het financieel beheer over 2015.

9. Erica Bijl is aftredend als lid van de Kascommissie. Nellie Oosting blijft nog een jaar en Jan Cees Nauta is bereid tot de kascommissie toe te treden. Marten Venema stelt zich beschikbaar als reservelid van de kascommissie.

10. Het zittende bestuur (er zijn geen tegenkandidaten aangemeld) vraagt de vergadering om toestemming om Bert Folbert als secretaris en David Scarse als penningmeester tot het bestuur te laten toetreden. Bij acclamatie wordt hiermee door de ledenvergadering ingestemd.

11. Het bestuur vraagt om versterking van vrijwilligers voor bemensing van onze marktkraam, die enkele malen per jaar aanwezig is bij festiviteiten (ongeveer vier maal per jaar). Het levert naamsbekendheid van onze afdeling op. Wij staan o.a. bij het Griene Nest in Sumar aan de Bosweg en bij de open dagen van Passiflora. Henk Jansen en Hans Bijl stellen zich beschikbaar om mee te helpen. De bestaande lijst van vrijwilligers zal geactualiseerd worden.

12. Verslag van de FMF wordt gedaan door onze vertegenwoordiger dhr. H. Jansen. Er is een nieuwe raad van toezicht bij de FMF gevormd omdat de huidige te groot was. Verkiezing (15 personen) waarbij wij Henk voorgesteld hebben, maar 4 reacties, dus Henk heeft zitting in de Raad van Toezicht van de FMF, samen met o.a. de FFF (Foppe Hof).

13. Activiteitenprogramma 2016. Tot en met juli als inlegvel in Wetterklaver. Natuurwerkdag: dit jaar willen we wat meer KNNV-ers activeren. Hans Bijl wil wel weer de handen uit de mouwen steken samen met Roelie Ansingh van landschapsbeheer Friesland. Wel doorgaan met het genereren van meer publiciteit. Klazien Schroor zal eens contact opnemen met Roelie Ansingh van de plantenwerkgroep om wat meer levendigheid in deze werkgroep aan te brengen. Rudie Offereins wil wel wat versterking bieden in het leiden van excursies.

14. Verandering werkgebied en afdelingsnaam:

a) Het bestuur krijgt van de vergadering toestemming tot uitbreiding van het werkgebied tot de hele provincie Friesland, nu er één KNNV afdeling in onze provincie opereert.

b) Tevens vindt het bestuur de naam afdeling Drachten e.o. de lading niet meer dekken. Het bestuur stelt de naam "KNNV afdeling Fryslân", maar is in voor andere suggesties. Met de naam van de nieuwe afdeling wordt conform het voorstel van het bestuur ingestemd.

c) Beide besluiten (onder a en b) zullen statutair vastgelegd worden.

15. Van Annie van Dijk als redactrice van de Wetterklaver wordt afscheid genomen onder overhandiging van een attentie.

Voorgesteld wordt de naam van het clubblad te handhaven. Er komt nog wel een naam naar voren van Erika Bijl nl. "Pompeblèd". Het bestuur zal zich hierop beraden, maar is vooralsnog voorstander van handhaving van de naam Wetterklaver. Nagedacht zal verder worden over digitalisering van het clubblad.

16. Rondvraag: Geen.

17. Attenties worden verstrekt aan Erica Bijl en Nellie Oosting als leden van de kascommissie, Wilma Trumpie als natuurhistorisch secretaris, Trienke, Nel en Hotse voor rondbrengen Wetterklaver en via Hans aan Joke Nater als webredactrice. Van Melle van de Kooij wordt afscheid genomen als voorzitter van de nu voormalige afdeling Leeuwarden. Hij wordt bedankt voor zijn jarenlange inzet in die hoedanigheid.

Ada blijft bestuurslid, maar aan haar afscheid als penningmeester zal het bestuur nog aandacht schenken.

18. Na sluiting door de voorzitter is er aansluitend nog een gezellig samenzijn.

Bert Folbert, secretaris.

Jannie en Siep Sinnema. We hebben 55 soorten macro-nachtvlinders waargenomen.

Zondag 12 juni rond het Lauwersmeer: Aziatisch lhb. (1), oranje Aaskever.

Zaterdag 16 juli Hamstermieden: Schaakbord lhb. (4), citroen lhb. (1), Vierbandsmalbok.

Zondag 14 augustus Merskenheide: Citroenlhb. (3), Ongevekt lhb. (1), Tienvlek lhb. (3), groene Zandloopkever. Helaas is Saakje gevallen en naar later bleek heeft zij daarbij haar enkel gebroken.

Zaterdag 24 september Katlijkerbos en heide: Citroen lhb. (2), Bruin lhb. (1), Meeldauw lhb. (2), Zevenstippelig lhb. (2), Tienvlek lhb. (1), veelstippelige Aziatische lhb. (2).

Jaarverslag 2016 Insectenwerkgroep.

Afgelopen jaar stond in het teken van het inventariseren van lieveheersbeestjes, naar aanleiding van het landelijke project: het uitbrengen van een lieveheersbeestjes atlas door EIS-Naturalis. Op vrijdagavond 15 april begonnen we met een theoretische inleiding door dhr. Vincent Kalkman van EIS-Naturalis, de landelijke projectleider. Er was een select groep 7 personen aanwezig. Vincent hield een mooie inleiding en een keurige en informatieve presentatie. Voor de pauze een algemene inleiding over levenswijze, levenscyclus en verspreiding in Nederland. Er zijn in Fryslân veel witte atlasblokken nog, dus is er werk aan de winkel!

Waarnemingen:

Zaterdag 16 april Bakkeveen: Tweestippelig-lhb., tienstippelig-lhb., bruin-lhb., tienvlek-lhb., zevenstippelig-lhb., meeldauw-lhb., achttienvlek-lhb., citroen-lhb. en struweelnepkapoentje.

Zaterdag 16 april Wijnjeterpsterskar: bruin-lhb., tienvlek-lhb., viervlek-lhb., meeldauw-lhb. en struweelnepkapoentje

Zondag 22 mei in de Wyldemerk: Aziatisch lhb. (1), veelstippelig Aziatisch lhb. (1), Rupsenaaskever, kleine Wespenboktor, gewone Meikever

Vrijdag 3 juni is de bijna traditionele nachtvlinder nacht gehouden bij tropische Kas Beetsterzwaag onder leiding van onze Friese vlinderdeskundigen

Pendelzweefvlieg

Activiteiten programma 2017 KNNV afdeling "Fryslân"

Voor alle excursies waar vertrek Leeuwarden en of Drachten staat, geldt dat men in die plaatsen vertrekt vanuit Leeuwarden langs de ventweg van de Julianalaan 99 nabij het Friesland College en vanuit Drachten vanaf het Kiryat Onoplein, het parkeerterrein achter de Lawei. Bij twijfel of een excursie wegens de weersomstandigheden wel doorgaat doet u er verstandig aan om even de contactpersoon te bellen, anders kan het zijn dat er niemand

aanwezig is op het aanvangspunt. Houd ook de website (www.knnv.nl/fryslan) in de gaten voor actuele informatie. Van niet KNNV leden vragen we een bijdrage van €3,- per persoon tenzij anders vermeld.

JANUARI

Zondag 8 januari: Nieuwjaarswandeling in de bossen bij **Olferterp**.

Na afloop chocolademelk in het "Witte Hûs".

Aanvang: 10:00 uur op het parkeerterrein van het "Witte Hûs".

Contact: Ada van Binsbergen 0512-880985

FEBRUARI

Zaterdag 11 februari: ALV. Aanvang 14:00 uur.

Na een wandeling door de Overtuin in **Oranjewoud** aansluitend de vergadering in de Albertina Agnesschool, Prins Bernhardweg 33, 8453 XC Oranjewoud.

MAART

Maandagavond 13 maart een lezing over kikkers en padden in de bibliotheek van Heerenveen door John Melis.

Aanvang 20:00 uur.

Contact: Jet Verhoef 0513-625428

Zaterdag 18 maart een excursie **kikkers & padden**.

Startlocatie kruising Pastorielaan, Oosterseveldweg, **Noordwolde-Zuid**. Tegenover Oosterseveldweg nummer 9. We gaan eerst kijken bij het overzetten van de padden en kikkers en daarna de voortplantingspoel inspecteren. Denk aan waterdichte schoenen (laarzen) en eventueel regenkleding want ook bij regen gaat deze excursie door.

Aanvang 8:30 uur, duurt ongeveer 2 uur.

Contact: Ada van Binsbergen 0512-880985

Dinsdag 21 maart: Lezing in de bibliotheek van Drachten met als Titel: De zeehond als bio-indicator voor de Waddenzee. Spreker: Sander van Dijk, hoofd content & educatie zeehondencentrum Pieterburen.

Beschrijving: Zeehondencentrum Pieterburen doet diepgaand onderzoek aan zeehonden, omdat zij aan de top van de voedselketen in de Waddenzee staan en daarmee een bio-indicator vormen voor allerlei processen die zich daar afspelen.

Aanvang 19:30uur.

Contact: Meindert Swart tel. 0512-515932

APRIL

Zaterdag 8 april. VWG.

Aanvang: 11:00 uur P. achter Lawei. Kiryat Onoplein.

Jaarlijkse Roekentelling door de leden van de vogelwerkgroep

Wil je dit meemaken neem dan contact op met Hotze Simonides tel. 0512-514382

Zondag 16 april. VWG. Broedvogelinventarisatie in De Sanding.

Naast inventarisatie veel aandacht voor vogelzang. De excursie is geschikt voor beginnende vogelaars.

Aanvang: 06:00 uur. Ingang De Sanding.

Opgave bij Hotze Simonides tel. 0512-514382. Max. 15 deelnemers.

Woensdag 19 april. Lezing over **Stenuilen** in de bibliotheek van Sneek door Sjors Meijners, voormalige contactpersoon voor Fryslân, Steenuilenoverleg Nederland (STONE).

Aanvang: 20:00 uur

Contact: David Scarse, 058-2501479

Zaterdag 22 april. VWG.

Weide en moerasvogels observeren in het Wikelslân bij Earnewâld. Veel aandacht voor zang en gedrag van weide- en moerasvogels. Denk om kleding en waterdicht schoeisel.

Vertrek Kiryat Onoplein Drachten en Julianalaan 99 Leeuwarden beide om 06.30 uur.

Aanvang: 07:00 uur. P- terrein jachthaven Earnewâld.

Contact Siemen Rienstra 0512-521496

MEI

Zaterdag 13 mei. Weidevogel-excursie naar de van Vroege Vogels (e.a.) bekende boer Murk Nijdam. Bij hem zie je hoe een melkveebedrijf ook in 2017 goed kan samengaan met een heel rijke "ouderwetse" weidevogelstand!! Midden mei komen de eerste jongen uit de eieren....

We worden per boot overgezet naar een vogelkijkhut.

Vertrek vanaf Drachten Kiryat Onoplein om 13:00 uur, Leeuwarden Julianalaan 99 om 13:30 uur Max.15 personen; duurt ong. 2,5 uur; alléén voor leden; kosten 5,00 euro p.p.;

Aanvang 14:00 bij de boerderij van de heer Nijdam, Slachte 4, Wommels.

Opgave bij Hotze Simonides tel. 0512-514382.

Zaterdag 20 mei. VWG. 2'e **broedvogelinventarisatie in De Sanding.**

Naast inventariseren veel aandacht voor vogelzang. Ook voor beginnende vogelaars.

Opgave bij Hotze Simonides 0512-514382. Max. 15 deelnemers.

Zondag 21 mei. IWG. Inventarisatie (rondwandeling) langs de rode paaltjesroute in het **Wikelslân bij Earnewâld.**

Dit jaar geen themasoort maar opfrissen van de kennis over vlinders, libellen en lieveheersbeestjes die we de afgelopen jaren hebben opgedaan.

Start om 10:00 uur bij de ingang van het Wikelslân aan de Feanstersdyk.

Contact: Siemen Rienstra 0512-521496.

Woensdag 31 mei. VWG.

Avondwandeling op **it Eilân** bij **Goaïngahûzen**. Natuurwandeling met aandacht voor planten, vlinders en vogels.

Aanvang: 18:00 uur op het Kiryat Onoplein te Drachten.

Opgave bij Hotze Simonides 0512-514382 max. 10 deelnemers.

N.B. Om op het eiland te komen is een overzet per roeiboot noodzakelijk.

JUNI

Zondag 18 juni. IWG. Inventarisatie (rondwandeling) langs de rode paaltjes route in het **Wikelslân bij Earnewâld**.

Dit jaar geen themasoort maar oprfrissen van de kennis over vlinders, libellen en lieveheersbeestjes die we de afgelopen jaren hebben opgedaan.

Start om 10:00 uur bij de ingang van het Wikelslân aan de Feanstersdyk.

Contact: Siemen Rienstra 0512-521496.

JULI

Zaterdag 15 juli. IWG. Inventarisatie (rondwandeling) langs de rode paaltjes route in het **Wikelslân bij Earnewâld**.

Dit jaar geen themasoort maar oprfrissen van de kennis over vlinders, libellen en lieveheersbeestjes die we de afgelopen jaren hebben opgedaan.

Start om 10:00 uur bij de ingang van het Wikelslân aan de Feanstersdyk.

Contact: Siemen Rienstra 0512-521496.

AUGUSTUS

Zondag 20 augustus. IWG. Inventarisatie (rondwandeling) langs de rode paaltjes route in het **Wikelslân bij Earnewâld**.

Dit jaar geen themasoort maar oprfrissen van de kennis over vlinders, libellen en lieveheersbeestjes die we de afgelopen jaren hebben opgedaan.

Start om 10:00 uur bij de ingang van het Wikelslân aan de Feanstersdyk.

Contact: Siemen Rienstra 0512-521496.

Vrijdagavond en -nacht 25 augustus. Nachtvlinderen bij de Tropische Kas in Beetsterzwaag onder leiding van onze Friese vlinderdeskundigen Jannie en Siep Sinnema.

Afhankelijk van het weer en het animo van de deelnemers kan het doorgaan tot in de vroege ochtenduur.

Aanvang 21:00 uur bij de Tropische Kas in Beetsterzwaag.

Contact: Siemen Rienstra tel 0512-521496.

SEPTEMBER

Zondag 10 september. IWG. Inventarisatie (rondwandeling) langs de rode paaltjes route in het **Wikelslân bij Earnewâld**.

Dit jaar geen themasoort maar oprfrissen van de kennis over vlinders, libellen en lieveheersbeestjes die we de afgelopen jaren hebben opgedaan.

Start om 10:00 uur bij de ingang van het Wikelslân aan de Feanstersdyk.

Contact: Siemen Rienstra 0512-521496.

OKTOBER

Zaterdag 21 oktober. Paddenstoelenexcursie in de **Wyldemerck Gaasterland**.

Vertrek Leeuwarden (Julianalaan 99) en Drachten (Kiryat Onoplein) beide om 9:00 uur.

Aanvang 10:00 uur vanaf het parkeerterrein van de Wyldemerck aan de Wyldemerckwei.

Contact: David Scarse 058-2501479

NOVEMBER

Lezing, informatie volgt nog.

DECEMBER

Zondag 10 december. VWG. Ganzen en eenden zoektocht richting De Deelen.

Denk om warme kleding en waterdicht schoeisell!

Aanvang: 08.30 uur. P- achterzijde Lawei, Kiryat Onoplein Drachten.

Opgave bij Hotze Simonides 0512-514382.

Max. 15 deelnemers.

Agenda KNNVjaarvergadering, zaterdag 11 februari 2017

Na een wandeling door de overtuin houden we onze bijeenkomst in de Albertine Agnesschool Prins Bernardweg 33, 8453XC Oranjewoud (straat met verkeersbord alleen voor lokaal verkeer).

Aanvang 14:00 uur, 1½ uur wandelen, start vergadering 15:30 uur.

Opening.

1. Mededelingen, ingekomen en uitgaande post.

1. Berichten van verhindering:

2. Presentielijst.

3. Ingekomen stukken:

2. Notulen van de jaarvergadering d.d. 20 februari 2016 en 28 oktober 2016.

3. Natuurhistorisch jaarverslag.

4. Verslagen werkgroepen: vogels, planten en insecten.

5. Financieel jaarverslag met de begroting.

6. Verslag kascommissie, Nellie Oosting en Jan Cees Nauta.

Nellie Oosting is aftredend, Marten Venema wordt nieuw kascommissielid. Benoeming nieuw reservelid kascommissie.

7. Verslag van de FMF vertegenwoordiger dhr. H. Jansen.

8. Wetterklaver

9. Voorstel tot benoeming van een nieuw bestuurslid: Jet Verhoef. Wij vragen jullie daarmee in te stemmen. Jet heeft het afgelopen jaar de PR zaken van Frank overgenomen en wil daar graag mee door gaan.

10. Activiteitenprogramma 2017

11. Rondvraag.

01-01-2017: 147 leden, 20 huisgenootleden en 7 donateurs.

Natuurhistorisch jaarverslag 2016 van de KNNV afd. Fryslân

3 januari Nieuwsjaarswandeling op landgoed Staniastate in Oentsjerk

Het was een mooie wandeling op een heel mooie locatie. De 11 deelnemers zagen veel soorten paddenstoelen en een aantal vogels. Na afloop werd gezellig met elkaar warme chocolademelk gedronken.

20 februari Algemene ledenbijeenkomst

Deze keer was de lezing 's middags in de Wiidpleats in Earnewâld. Eerst werd er een wandeling gemaakt. Daarna was er gelegenheid om koffie of thee te drinken en wat te praten. Vervolgens werd de vergadering gehouden. Van zowel de afdeling Drachten e.o. als Leeuwarden waren leden aanwezig. Er werd besloten om de 2 afdelingen samen te voegen onder de naam KNNV afd. Fryslân.

8 maart Lezing over de otter

Harry Bosma vertelde aan de hand van eigen beeldmateriaal over de otter in Friesland.

19 maart Weidevogels observeren in de kop Boksloot langs de Goïngarijpster Poelen

Bij een temperatuur van ca 6 graden en bewolkt weer konden de 6 deelnemers redelijk wat weidevogels horen en bij tijd en wijle ook zien. In totaal werden 19 vogelsoorten waargenomen.

21 maart Lezing over vogels in Zuid-Oost Europa

De lezing werd gegeven door Dennis Wansink.

27 maart Vroege vogelexcursie

Frank van den Haak leidde deze excursie bij Beetsterzwaag.

9 april Jaarlijkse roekentelling in Drachten

De telling werd voor de 24ste keer uitgevoerd. De kolonies in het Reidingpark en bij Ureterpvalaat waren iets toegenomen t.o.v. vorig jaar. De kolonie aan de Overstesingel was verlaten.

15 april Lezing theorie lieveheersbeestjes

De lezing werd gegeven door Vincent Kalkman van Naturalis. In de diapresentatie werden alle soorten lieveheersbeestjes onder de loep genomen. Na afloop kregen de aanwezigen een poster en een veldklapper voor lieveheersbeestjes.

16 april Lieveheersbeestjes tellen in het veld

's Morgens werden lieveheersbeestjes gezocht op de heide bij Bakkeveen. Het weer was niet geweldig met af en toe wat regen, maar er werden toch 10 soorten gevonden. 's Middags is gezocht in het Wynjeterper Schar, waar 6 soorten werden gevonden.

17 april Broedvogelinventarisatie in De Sanding

De eerste inventarisatie. Het was mooi weer, maar koud met vorst aan de grond. De 2 deelnemers hoorden volop zang van fitis, tjiftjaf en zwartkop. Een geslaagde inventarisatie.

23 april Weide- en moerasvogelexcursie in het Wikelslân in Earnewâld

Aanvankelijk was het prachtig weer met zon, later bewolkt en koud. De 8 deelnemers hoorden volop zang van snor en rietzanger. Verder werden nog braamsluiper, grasmus, kleine plevier, waterral, bruine kiekendief en roerdomp waargenomen. In totaal 41 soorten.

7 mei Vogelexcursie Gaasterland

Bij zonnig weer zagen de 5 deelnemers veel vogelsoorten. In het Rijsterbos werden 16 soorten waargenomen. Bij de vogelkijkhut "De Mok" werden 17 soorten gezien, zowel land- als watervogels. Bij de Steile Bank werden braamsluiper en koekoek gezien en bij de vogelkijkhut aan de Sondeler Leyen 11 soorten. In totaal 34 soorten.

21 mei Tweede broedvogelinventarisatie in De Sanding

Deze inventarisatie vond plaats onder gunstige weersomstandigheden en werd bezocht door maar liefst 15

personen. De kleine zangvogels lieten zich nog goed horen. De deelnemers genoten in het bijzonder van kleine karekiet, rietzanger en vooral bosrietzanger.

22 mei Lieveheersbeestjes zoeken

De insectenwerkgroep ging deze keer naar de Wyldemerk in Gaasterland om lieveheersbeestjes te zoeken.

1 juni Avondwandeling op It Eilân bij Goëngahuizen

Een natuurwandeling met aandacht voor planten, vlinders en vogels. Het was goed weer, maar wel veel wind. Er is nu een zelfbedieningsbrug, zodat de roeiboot niet meer nodig is. Hans Bijl gaf uitleg over de vlin-dermonitoringsroute. In totaal konden de deelnemers 39 soorten waarnemen, o.a. visdief en zwarte stern.

3 juni Nachtvlinders

Tijdens de Nationale nachtvlinderavond werd onder leiding van vlinderkenners Siep en Jannie Sinnema ge-keken naar nachtvlinders bij de Tropische Kas in Beetsterzwaag. Op het laken onder de lamp konden de 15 belangstellenden 55 soorten macro- nachtvlinders zien, waaronder groot avondrood. Op de boomstammen die ingesmeerd waren met stroop kwam deze keer geen enkele nachtvlinder af.

12 juni Lieveheersbeestjes zoeken

Deze keer ging de insectenwerkgroep op zoek naar lieveheersbeestjes rond het Lauwersmeer.

25 juni Orchideeënexcursie Lauwersmeer

De berm bij de parkeerplaats stond vol orchideeën, zoals rietorchis. Langs het orchideeënpad werden ook wespenorchis en moeraswespenorchis gezien. Jammer genoeg niet de bijenorchis. Een brede wespenorchis was helaas platgereden door een maaimachine. Er werden ook andere planten waargenomen, o.a. rond-bladig wintergroen en jacobskruiskruid, deels kaalgevreten door de rups van de Jacobsvlinder.

16 juli Lieveheersbeestjes zoeken

Nu werd naar lieveheersbeestjes gezocht in de Hamstermieden.

14 augustus Lieveheersbeestjes zoeken

De 5e keer ging de insectenwerkgroep op de Merskenheide op zoek naar lieveheersbeestjes.

27 augustus Algemene natuurwandeling door de Kraanlanden

De 4 deelnemers liepen in 2 groepen. Er werden o.a. 15 lepelaars en een purperreiger gezien. Een ijsvogel vloog razendsnel voorbij. Niet veel insecten: een aantal vlinders, wel veel paardenbijters en enkele gewone oeverlibellen. Verder tienvleklieveheersbeestjes en een Aziatisch lieveheersbeestje. Mooi excursieweer in een mooie omgeving.

10 september Dagexcursie naar Schiermonnikoog

Bij mooi, onbewolkt weer en weinig wind fietsten de 7 deelnemers langs de waddenkust naar de Kobbedui-
nen en vandaar naar het noorden, onderweg regelmatig stoppend om waarnemingen te onderzoeken en te noteren. Vervolgens door de duinen naar de Westerplas en de oude haven. Er werden 34 vogelsoorten waargenomen, 58 plantensoorten, waaronder de kleine leeuwentand, 12 insectensoorten en de parelstuif-
zwam. Een prachtige dag.

24 september Lieveheersbeestjes zoeken

De zesde zoektocht vond plaats in het Katlijkerbos en op de heide.

10 oktober Najaarsvogeltrek in het Lauwersmeergebied

Het weer was niet geweldig, wisselend bewolkt en een harde ZW wind. Er waren maar 4 deelnemers, zij hebben 42 soorten waargenomen.

11 oktober Lezing over paddenstoelen

Bioloog en natuurpresentator Kees Boele vertelde over de meest vreemde en soms kleurrijke paddenstoelen-
soorten, over de relatie tussen bomen en schimmels, de veelzijdige rol van paddenstoelen in ecosystemen, maar ook de culinaire kant van zwammen kwam aan bod.

15 oktober Paddenstoelenexcursie op de Kiekenberg

Door het aanhoudende zomerse weer deden paddenstoelen het dit jaar slechter dan alle andere soorten flora en fauna. Toch werd het respectabele aantal van 43 soorten gezien. Hierbij waren interessante soorten als eikeldopzwam en vossebesbladgast. Voor de 9 deelnemers een geslaagde excursie.

17 oktober Lezing over de ree en andere zoogdieren

Harrie Bosma vertelde vanuit de praktijk over het avontuurlijke leven van de ree. De ree is niet zeldzaam, maar toch zie je ze niet vaak. Overdag trekken ze zich terug in de bossen en in de schemering gaan ze op grasland grazen. Hij vertelde over wat de ree eet, maar ook hoe je de sporen van de ree kunt herkennen, zoals pootafdrukken en schuren van het gewei op bomen.

25 oktober Lezing over de vogeltrek

Kees Boele vertelde eerst over het trekken in het algemeen, gevolgd door een bespreking van de volgorde van aankomst, met de tijffjaf als eerste en de grauwe klauwier als laatste. Dan het grootbrengen van de jongen en de terugkeer naar het overwinteringsgebied. Vaak gaan de jongen eerder op trek dan de ouders, alhoewel zij de trek nog niet eerder hebben gedaan. Het waarom hiervan werd uitvoerig besproken.

28 oktober Tweede algemene ledenvergadering

Aangezien op 20 februari niet voldoende leden aanwezig waren voor een besluit over samenvoeging van de afdelingen Drachten en Leeuwarden werd hierover deze avond weer gestemd. De aanwezigen, ca 30 personen, gingen akkoord met het voorstel.

3 november Lezing "Relatie landbouw en natuur"

Jan Willem Erisman van het Louis Bolk Instituut gaf een zeer interessante lezing. Om het beslag van de landbouw op biodiversiteit en milieu te verminderen is het begrip natuurinclusieve landbouw bedacht, waarbij het inzetten van de kwaliteiten van de natuur zowel de voedselproductie als de natuur bevordert.

12 november Watervogels observeren in en om het IJsselmeer

De 5 deelnemers observeerden vanuit de auto op de weg van Lelystad naar Almere. In de havenkom bij Lemmer werden slechts 3 soorten waargenomen. Richting Urk werd de holenduif gezien, 2 groepen van 150 en 200 exemplaren. Ganzen werden gespot op het akkerland en weiland. 's Middags werden de Oostvaardersplassen bezocht, waar grote zilverreigers en zelfs een zeearend werden waargenomen. In totaal werden 33 soorten gezien.

11 december Ganzen- en eendenzoektocht richting De Deelen

De 5 deelnemers troffen prachtig weer met zeer goed zicht. Er werden veel grote zilverreigers gezien en grauwe ganzen, brand- en kolganzen. Verder putter, wintertaling, pijlstaart, smient, slobbeend en watersnip. Bijzonder was dat ook waterral, havik, slechtvalk, barmsijs en zelfs de zeearend werden waargenomen. In totaal 40 soorten.

De Plantenwerkgroep heeft dit jaar de Merskenheide geïnventariseerd. Op 12 mei zagen de 3 deelnemers 's avonds bij zonnig weer 18 plantensoorten, stijf haarmos en smalle stekelvaren.

Op 28 juni werden bij zwaar bewolkt weer 's avonds door de 4 deelnemers 21 plantensoorten, 2 mossoorten, 4 vlindersoorten en een adder waargenomen.

Op 16 augustus gingen 3 deelnemers 's avonds op pad. Bij licht bewolkt weer werden 29 plantensoorten en veenmos gezien.

Op 4 november is door de werkgroep op de Merskenheide een heideknotszwammetje waargenomen.

Wilma Trumpie

Natuurhistorisch secretaresse

KNNV: Koninklijke Nederlandse Natuur- historische Vereniging voor Veldbiologie.

Doelstelling: De belangstelling voor de natuur en de kennis daarvan te verspreiden onder de leden en daar buiten door het houden van excursies, lezingen, kampen, cursussen en door het uitgeven van brochures, boeken, e.d.

Afdeling Fryslân. Opgericht 20 februari 2016.

Bestuur:

Voorzitter:

Siemen Rienstra
Hunze 233, 9204 BN Drachten.
voorzitter@fryslan.knnv.nl
tel. 0512-541578

Secretaris:

Bert Folbert
Herweystrjitte 51, 9145 SK Ternaard.
secretaris@fryslan.knnv.nl
tel. 0519-571819

Penningmeester:

David Scarse
Seerp van Galemawei 11, 9022 AB Mantgum
penningmeester@fryslan.knnv.nl
tel. 058-2501479

Ledenadministratie:

Ada van Binsbergen
De Dobbe 25, 9201 AZ Drachten.
ledenadministratie@fryslan.knnv.nl
tel. 0512-880985

Algemeen bestuurslid:

Meindert Swart
Broekfinne 119, 9213 RN De Wilgen.
tel.0512-515932

Werkgroepen:

Contributie en lidmaatschap: Leden €28,50; huisgenootleden: €10,-; Jeugdleden (t/m 25j.) €12,50 per jaar. IBAN: NL02INGB0002267068 ten name van KNNV afd. Drachten. Het lidmaatschap kan ieder moment ingaan; opzeggingen dienen voor 1 november van het lopende jaar schriftelijk te geschieden. Alle mutaties en opgave nieuwe leden dienen via de ledenadministratie van de afdeling te lopen, email: ledenadministratie@fryslan.knnv.nl.

Planten:

Roelie Ansingh
Lipomwyk 2, 9247 CH Ureterp.
tel. 0512-303174

Vogels:

Meindert Swart
tel.0512-515932

Insecten:

Siemen Rienstra
tel. 0512-541578

Natuurhistorisch archief:

Wilma Trumpie
Koaidyk 5, 9264 TT Earnewald.
verslag voor het archief: john.boosman@online.nl
tel. 0511-539238

Boekenverkoop:

Ada van Binsbergen
ledenadministratie@fryslan.knnv.nl
tel. 0512-880985

Website:

Joke Nater email: webredactie@fryslan.knnv.nl

Redactie Wetterklaver:

Ada van Binsbergen
tel. 0512-880985
David Scarse
penningmeester@fryslan.knnv.nl
tel. 058-2501479

Lezing en excursie kikkers en padden

De kikker en de pad, wie kent ze niet. Maar wist u dat we in Nederland 20 verschillende soorten kennen? Velen zijn zeldzaam en zwaar beschermd. In het waterrijke Friesland zijn er 12 soorten aanwezig, die we tegenkomen bij onderzoek en overzetacties. Wat hebben ze nodig, hoe gedragen ze zich, waar zitten ze en hoe kan je ze herkennen? Wat zijn de 'padden-trek' en de 'kikkerregen'? John Melis, ecooloog en coördinator van de RAVON Werkgroep Herpetofauna Friesland behandelt de soorten en hun gedrag en laat zoveel mogelijk soorten zien tijdens de excursie.

Roesje

Lezing steenuil

Viervlek

De steenuil is een kleine uil met prachtig zwart-gele ogen, nauwelijks groter dan een merel. Hij is vaak overdag te zien, ergens rustend open en bloot bij rustig weer. Hij komt meestal op de zandgronden voor en is als holenbroeder sterk afhankelijk van geschikte hopen. In Fryslân komt hij meestal in de kustgebieden en in het zuidoosten voor. De populatie hier is aanzienlijk achteruit gegaan. Volgens de waarnemingen op waarneming.nl waren er waarnemingen op 7 plaatsen in 2014, 2 in 2015, 4 vorig jaar en 2 op 7 januari dit jaar.

Op 19 april vertelt Sjors Meijners u uitvoerig over de wereld van de steenuil.

Zwarte heidelibel

Bont zandogje

